

Delphinium ajacis

Hydrangea

Euphorbia milii

Bij vergiftiging
aarzelen niet,
bel gratis

070 245 245

Een arts beantwoordt
uw vragen, 24 uur op 24,
7 dagen op 7

Catharanthus roseus

Atropa bella-donna

Ipomoea tricolor

Cicuta virosa

Planten

Colchicum autumnale

Convallaria majalis

Cytisus scoparius

Wat zijn de belangrijkste opdrachten van het Antigifcentrum?

- **Telefonische ondersteuning in geval van vergiftiging** Het Antigifcentrum is telefonisch 24 uur op 24 te bereiken via de urgentielijn 070 245 245. De oproep is gratis.
Een arts adviseert u in geval van vergiftiging: risicobeoordeling, eerste hulp, noodzaak aan medische interventie of ziekenhuisopname.
Elk jaar beantwoordt het Antigifcentrum meer dan 50.000 oproepen.
- **Documentatie**
Het Antigifcentrum beheert een grote wetenschappelijke en technische databank met betrekking tot giftige stoffen.
- **Informatie over commerciële producten**
De industrie is verplicht de samenstelling van gevaarlijke producten, pesticiden en biociden aan het Antigifcentrum aan te geven.
- **Antidota**
Het Antigifcentrum vergemakkelijkt de toegang tot antidota in geval van nood en beheert een kleine voorraad voor patiënten in ziekenhuizen.
- **Toxicovigilantie**
Het Antigifcentrum spoort situaties op waar een nieuw of onaanvaardbaar risico bestaat voor de gezondheid en formuleert voorstellen om het risico onder controle te houden.

AESCULUS HIPPOCASTANUM WITTE PAARDENKASTANJE

Beschrijving

De paardenkastanje behoort tot de zeepboomfamilie (hippocastanaceae). Deze kleine familie bevat slechts twee soorten. De paardenkastanje is erg geliefd bij de stedelingen die houden van de statige verschijning en de schaduw die de boom verschaft in lanen en in parken. De paardenkastanje bereikt een hoogte van om en bij de 20 meter en heeft jonge takken met grote bruine, kleverige, glanzende knoppen. De bladeren zijn tegenoverstaand en handvormig samengesteld uit 5 à 7 deelblaadjes. Ze hebben een lange bladsteel. De bloemen zijn onregelmatig gevormd en geurig en vormen trossen. De vrucht is een bolster met stekels. De bolster bevat donkerbruin zaad met een lichter gekleurde navel. Vaak verwart men de vrucht van de wilde kastanje, die niet eetbaar is, met de vrucht van de tamme kastanje, die wel eetbaar is. Deze begripsverwarring kwam tot stand door de Franse culinaire benaming « marrons glacés » voor gekonfijte (tamme) kastanjes en « purée de marrons » voor puree van (tamme) kastanjes.

Toxiciteit

De vruchten bevatten niet alleen zetmeel, maar ook tanines (bittere substanties) en een mengeling van saponinen (aescine). Gezonde slijmvliezen nemen deze toxische substanties nagenoeg niet op. Toch kunnen deze saponinen de slijmvliezen irriteren en maag- en darmklachten veroorzaken. Na herhaaldelijke inname – wanneer de slijmvliezen beschadigd zijn – is een intoxicatie door de inname van saponinen mogelijk. De bittere smaak van de vrucht zorgt ervoor dat ze niet vaak wordt opgegeten. De toevallige inname van 1 of 2 vruchten kan spijsverteringsklachten veroorzaken, misselijkheid en buikpijn. Als de vrucht volledig wordt opgegeten is het mogelijk dat de vrucht niet voorbij de maagpoort geraakt en in de maag blijft steken. Geiten, varkens, wilde zwijnen en herten eten de vruchten zonder problemen, maar bij runderen maakt de pens de resorptie van de saponinen mogelijk. Er werden erge gevallen beschreven van intoxicatie bij runderen door de *Aesculus octandra*, een Noord-Amerikaanse soort; de dieren konden nauwelijks lopen, vertoonden spierkrampen en stuiptrekkingen. Kippen en hamsters zijn eveneens gevoelig aan de actieve bestanddelen van de vruchten.

ANTHURIUM *FLAMINGOPLANT*

Beschrijving

Anthurium behoort tot de aronskelkfamilie (araceae). De plant komt oorspronkelijk uit tropisch Amerika. Bij ons wordt de plant als kamerplant gekweekt omwille van haar decoratieve eigenschappen van de bladeren en de bloemen. De bloemen zien er artificieel uit en hebben een lange bloeitijd.

Toxiciteit

Net als de andere araceae bevat de Anthurium in heel de plant calciumoxalaatkristallen, die men naaldkristallen noemt en die zich gedragen als kleine fijne naalden. Deze kristallen zijn moeilijk oplosbaar. Van zodra men nog maar gelijk welk deel van de plant inneemt, komt er snel een branderig gevoel dat soms meer dan een dag aanhoudt. Dit symptoom kan gepaard gaan met overvloedige speekselvloed, een branderig gevoel in de mond, keelpijn, buikpijn, braken en diarree.

ARUM MACULATUM GEVLEKTE ARONSKELK

Beschrijving

De gevlekte aronskelk behoort tot de aronskelkfamilie (araceae).

De pijlvormige, tot 20 cm lange bladeren van de gevlekte aronskelk verschijnen op het einde van de winter en zijn meestal zwartachtig gevlekt. Het onderste gedeelte van de groene bloemschede is samengerold tot een buis. Het knotsvormige, purper of gelig gekleurde uiteinde van de kolf is zichtbaar boven het buisvormige gedeelte van de bloemschede. Na het verwelken van de schede en het bovenste gedeelte van de kolf, vormen 's zomers de dicht op mekaar gepakte, erwtgrote koraalrode vruchten een heel opvallende verschijning tussen het groen. Er kunnen tegelijkertijd groene en rode vruchten voorkomen.

Toxiciteit

De hele plant is giftig en bevat onder meer kristallen van calciumoxalaat, maar het zijn vooral de helderrode bessen die voor problemen zorgen omdat ze de aandacht van kinderen trekken. Bovendien smaken die bessen in eerste instantie zoet. Enkele minuten na het inslikken krijgt men een pijnlijke zwelling van lippen en tong alsook een intense irritatie van het mondslijmvlies. Verder kunnen maag-darmstoornissen, zoals misselijkheid, braken, buikpijn en diarree optreden. Werden grote hoeveelheden ingenomen, dan kunnen de symptomen ernstiger zijn (bijvoorbeeld sufheid, stuipen en hartritmestoornissen). Huidcontact kan hevige roodheid en blaarvorming veroorzaken.

BRUGMANSIA *ENGELTROMPET*

Beschrijving

De engelentrompet behoort tot de nachtschadefamilie (solanaceae). Brugmansia behoort tot dezelfde plantensoort als de Datura stramonium (doornappel) en heeft dezelfde toxische eigenschappen. De diverse soorten vallen in de eerste plaats op door de heel grote bloemen en worden doorgaans gekweekt als kuipplanten, die in een oranjerie of andere koele ruimte overwinteren. Brugmansia suaveolens wordt tot 5 m hoog en heeft een meermaals vertakte stam. Hij heeft eironde, 15-30 cm lange bladeren en bloeit in augustus-oktober. De geurende, witte, 25-30 cm lange, neerhangende bloemen zijn trompetvormig, met een stervormige zoom. Brugmansia chlorantha lijkt goed op de vorige soort, maar heeft goudgele bloemen.

Toxiciteit

De toxische eigenschappen zijn vergelijkbaar met deze van de planten van het geslacht Datura. De planten bevatten alkaloiden: vooral hyoscyamine en in mindere mate atropine en scopolamine. Alle delen van de plant zijn giftig, maar vooral de zaden bevatten hoge concentraties gif. Gedroogd blijft de plant giftig. Spoedig na inname manifesteert zich een reeks symptomen: verwijde oogpupillen, een droge mond, een rood gezicht, een versneld hartritme een gevoel van verwardheid en opwinding en tenslotte hallucinaties die vier dagen kunnen aanhouden. De intoxicatie kan gepaard gaan met koorts. Huidcontact blijft doorgaans zonder gevolgen, maar plantensap dat in het oog terechtkomt leidt altijd tot verwijding van de pupil.

BUXUS SEMPERVIRENS *BUXUS*

Beschrijving

De buxus maakt deel uit van de buxusfamilie (buxaceae).

De groenblijvende heester of kleine boom (1-5m) komt vaak voor in parken en tuinen en heeft jonge takken met groenblijvende tegenoverstaande bladeren. De bladeren zijn kort, gewelfd en gesteeld (10-25mm); de bovenzijde van het blad is donkergroen en blinkend, de onderzijde is mat en helderder. De kleine groen-gele bloempjes bloeien in maart-april en staan bijeen in dichte kluwens in de oksels van de bladeren. Het vruchtje bestaat uit een driehokkige capsule, die na rijping bruin van kleur is. De buxus groeit traag en laat zich gemakkelijk snoeien, waardoor de buxus zich gemakkelijk leent voor figuren en hagen. De plant kan gemakkelijk laag gehouden worden of juist hoog opgroeien en in een bijzondere vorm worden gesnoeid. Het hout dat hard en zwaar is, wordt erg gewaardeerd.

Toxiciteit

Alle delen van de plant zijn giftig. Zowel de schors als de bladeren bevatten alkaloiden, waaronder buxine.

Bij inname heeft men last van de maag en de darmen, braken, diarree (soms met bloed) en stuiptrekkingen. Bij contact met de bladeren kan de huid ontsteken. Er worden niet veel intoxicaties gemeld en die betreffen vooral runderen. Er zijn ook enkele gevallen bekend bij varkens en paarden. De intoxicatie kan het gevolg zijn van het eten van snoeisels dat in de weide terecht kwam; de dieren eten slechts zelden de plant spontaan wegens haar sterke geur.

De intoxicatie bij runderen kenmerkt zich door een hevige diarree die vloeibaar en grijsachtig van kleur is. Er treedt ook deshydratie, duizeligheid en verlamming van de achterpoten op. De dieren die het ergst zijn getroffen liggen op hun rug en de spieren van hun ledematen worden slap. Er treedt een coma op en de dieren sterven.

CONVALLARIA MAJALIS *MEIKLOKJE*

Beschrijving

Het meiklokje behoort tot de leliëfamilie.

Het meiklokje bloeit in mei op licht beschaduwde plaatsen, vooral in eiken-beukenbossen met een vochtige, voedselrijke, humushoudende bodem.

De 5-13 bloemen staan bijeen in een langgerekte, eenzijdige tros, geflankeerd door twee eirond-lancetvormige bladeren. Na de bloei draagt de plant ronde, erwtgrote, aanvankelijk groene, later oranje- tot rode bessen.

Toxiciteit

De plant bevat een twintigtal verschillende hartglycosiden. Deze stoffen hebben uitwerking op de hartspier en bloedsomloop die vergelijkbaar is met deze van de hartglycosiden in gewoon vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*). Het onoordeelkundig medicinaal gebruik van het lelietje-van-dalen is gevaarlijk. De marge tussen gewenste effecten en toxische bijwerkingen is soms heel nauw. Anderzijds geven ongevallen met deze plant buiten de medicinale sfeer maar heel zelden aanleiding tot gevaarlijke vergiftigingen, waarschijnlijk omdat slechts 10% van de hartglycosiden in het lichaam wordt opgenomen.

COTONEASTER HORIZONTALIS VLAKKE DWERGMISPEL

Beschrijving

De vlakke dwergmispel behoort tot de of appelfamilie (malaceae). Kenmerkend is de visgraatachtige, vlakke vertakkingswijze van de plant. De blaadjes zijn glanzend donkergroen en verkleuren in de herfst en vroege winter scharlakenrood. De kleine rood- en witte bloempjes staan alleen of per twee. De kleine ronde vruchtjes zijn oranjerood en bevatten 2 tot 4 pitten.

Toxiciteit

Alle soorten dwergmispel bevatten blauwzuurverbindingen: amygdaline in de zaden en prunasine in de bladeren en de schors; de concentraties verschillen naar gelang de soort. Blauwzuurverbindingen zijn erg giftig. Toch zijn er tot nu toe geen ernstige vergiftigingsverschijnselen gekend.

DATURA STRAMONIUM *DOORNAPPEL*

Beschrijving

De doornappel behoort tot de nachtschadefamilie (solanaceae).

De doornappel behoort tot dezelfde plantensoort als de Brugmansia. Beide planten hebben dezelfde toxische eigenschappen.

Doornappel is een eenjarige plant die pas laat ontkiemt, maar die zich vervolgens snel ontwikkelt en in augustus-september bloeit. De grote bladeren zijn eirond, spits en grof getand. De rechtopstaande bloemen bloeien maar kort, van de late namiddag tot de volgende ochtend; 's nachts verspreiden ze een zoete geur. Uit de buisvormige kelk steekt een tot 10 cm lange, trechtervormige, witte of soms licht paarsblauwe bloem met lengteplooiën. De grote, eivormige, vierkleppige, droge vrucht is dicht bezet met lange stekels en bevat talrijke zwarte, platte zaden.

Toxiciteit

De hele plant is giftig door de aanwezigheid van alkaloiden (vooral hyoscyamine, atropine en scopolamine). De zaden hebben een zoetige smaak en zijn de giftigste delen van de plant. Ook gedroogd blijft de doornappel giftig. Een geringe hoeveelheid plantenmateriaal volstaat al voor een ernstige intoxicatie. Een kind dat zelfs maar het kleinste fragment inslikt, kan tekenen van intoxicatie vertonen. Volwassenen vertonen duidelijke symptomen na het eten van vijf of zes bloemen of na het roken van 1,5 tot 2 sigaretten van doornappelbladeren.

Spoedig na inname manifesteert zich een reeks symptomen: verwijde oogpupillen, een droge mond, een rood gezicht, een versneld hartritme, en gevoel van verwardheid en opwinding (soms met evenwichtsstoornissen) en tenslotte hallucinaties die vier dagen kunnen aanhouden. Soms herinnert de betrokkene zich door geheugenverlies achteraf niets van het doorlopen intoxicatieproces.

De intoxicatie kan gepaard gaan met koorts. Huidcontact blijft doorgaans zonder gevolgen, maar plantensap dat in het oog terechtkomt leidt altijd tot een verwijding van de pupil.

DIEFFENBACHIA *DIEF VAN BAGDAD*

Beschrijving

De Dieffenbachia behoort tot de aronskelkfamilie (araceae). Als kamerplant ontleent Dieffenbachia haar populariteit niet aan de bloemen, maar aan de bont gekleurde bladeren, die doorgaans dicht bijeen staan aan het uiteinde van een dikke, vlezige stengel. De grote bladeren zijn ovaal tot lijnvormig. De kleine bloemen staan dicht bijeen op een kolf, omgeven door een halfopen, schedevormig schutblad.

Toxiciteit

De Dieffenbachia haalt men beter niet in huis. De hele plant is giftig. Bij het kauwen op een blad worden de slijmvliezen erg geïrriteerd. Als gevolg hiervan verliest men veel speeksel, heeft men last van een hese stem en moeilijkheden bij het slikken en/of bij het ademen. Deze symptomen worden veroorzaakt door irriterende bestanddelen: proteolytisch enzym en calciumoxalaatkristallen. Is ook het onderste gedeelte van de keel in contact gekomen met het sap, dan heeft de betrokkene het soms moeilijk om te spreken, te slikken of zelfs te ademen. Deze pijnlijke irritatie kan verschillende dagen aanhouden. Aangezien tijdens het kauwen op plantendelen spoedig pijn in de mond ontstaat, wordt meestal niets doorgeslikt. Indien dit toch gebeurt, kunnen buikpijn, braken, diarree en zelfs letsels in slokdarm en maag optreden. Als sap van de plant in de ogen terechtkomt, ontstaat plaatselijk heel spoedig hevige pijn. De ogen beginnen te tranen en de oogleden zwellen. Dit kan leiden tot ontsteking van het hoornvlies, soms met blijvende gevolgen. Ter hoogte van de huid kunnen, na contact met het sap, ontsteking en blaarvorming optreden. Vergiftigingen, veroorzaakt door Dieffenbachia, komen vooral bij heel jonge kinderen voor (kinderen in de leeftijdscategorie tussen zes maand en één jaar).

EUPHORBIA LATHYRIS *MOLLENPLANT*

Beschrijving

De mollenplant behoort tot de wolfsmelkfamilie (euphorbiaceae). Het is een kruidachtige wolfsmelk. De bladeren hebben geen bladsteel en staan gekruist op de stengel. De vruchten lijken op grote kappertjes.

Toxiciteit

Door de aanwezigheid van diterpene esters kan de melkachtige latex, die in alle delen van de plant aanwezig is, de huid en vooral de slijmvliezen sterk irriteren. Latex die rechtstreeks via de plant of door het aflikken van de vingers in de mond terechtkomt, veroorzaakt een felle brandende pijn en speekselvloed. De lippen kunnen erg geïrriteerd geraken en opzwellen. Zelfs het strottenhoofd kan zwellen. Komt er latex in de ogen terecht, bijvoorbeeld via vuile vingers, dan kunnen de gevolgen ernstig zijn: niet alleen bindvliesontsteking, maar soms ook aantasting van het hoornvlies, wat kan leiden tot blindheid. Huidcontact kan resulteren in een rode huid en blaasvorming. Het is belangrijk om de huid goed te wassen na contact met de latex van de wolfsmelk: het irriterend effect van de latex kan enkele uren later optreden en er kunnen zich zelfs tot 12 uur na blootstelling blaasjes vormen.

EUPHORBIA MILII *CHRISTUSDOORN*

Beschrijving

De christusdoorn behoort tot de wolfsmelkfamilie (euphorbiaceae). Het is een kamerplant die op een zonnig plekje gemakkelijk één meter hoog wordt; de ronde, houten stengel is bezet met doornen en heeft ovale lange bladeren en felrode, gesteelde schutblaadjes.

Toxiciteit

De doornen van de christusdoorn kunnen pijnlijke verwondingen veroorzaken. De latex is heel irriterend voor de huid en de slijmvliezen. Bij het snoeien of verpotten van planten uit de wolfsmelkfamilie is het aangeraden om handschoenen te dragen en de ogen te beschermen. Het is belangrijk zijn handen te wassen wanneer men in aanraking komt met het sap van Euphorbia: het irriterend effect kan enkele uren later optreden en de vorming van blaasjes kan zelfs 12 uur na de blootstelling optreden.

EUPHORBIA PULCHERRIMA *KERSTSTER*

Beschrijving

De kerstster behoort tot de wolfsmelkfamilie (euphorbiaceae).

De grote bladeren zijn lancetvormig of eirond-elliptisch en gaafrandig, getand en gelobd. De bloempjes zijn klein en vallen vrij snel af. Het zijn de grote, rood, roze of wit gekleurde bladachtige schutbladen die de sierwaarde van de plant bepalen. Na verloop van tijd worden die schutbladen echter groen of vallen ze af.

Toxiciteit

De rode of witte bladeren zijn buitengewoon verleidelijk. Het sap van deze plant is licht irriterend en kan een gastro-enteritis veroorzaken (braken, diarree). Bij het snoeien of verpotten van planten uit de wolfsmelkfamilie is het aangeraden om handschoenen te dragen en de ogen te beschermen. Het is belangrijk zijn handen te wassen wanneer men in aanraking komt met het sap van Euphorbia: het irriterend effect kan enkele uren later optreden. Onder de kamerplanten is de kerstster heel gekend en minder irriterend dan andere planten uit de wolfsmelkfamilie.

FICUS BENJAMINA *FICUS BENJAMINA*

Beschrijving

De ficus benjamina behoort tot de moerbeifamilie (moraceae).

De ficus benjamina is een plant met dunne, hangende twijgen en puntig-ovale, iets leerachtige bladeren met een min of meer afgeronde voet.

Toxiciteit

De planten van het geslacht ficus zijn relatief weinig giftig, maar kunnen bij inname aanleiding geven tot irritatie van het maag-darmkanaal. Bij het inslikken van een stukje ficusblad kan men last hebben van diarree. Dit is te wijten aan de laxerende eigenschappen van het melksap.

De ficus benjamina is gekend als veroorzaker van allergische reacties via het sap van de plant of via de verspreiding in de lucht van stofdeeltjes die zich op de bladeren bevonden. De meeste klachten betreffen een jeukende zwelling van de oogleden, tranende ogen, lopende neus, frequent niezen en ademhalingsklachten.

HEDERA HELIX *KLIMOP*

Beschrijving

Klimop behoort tot de klimopfamilie (araliaceae).

Hedera helix is een groenblijvende plant. In de loop der jaren verandert de plant. Jonge planten kruipen aanvankelijk over de bodem en hebben gelobde bladeren. Pas wanneer de plant een boomstam of een rotswand of muur bereikt, klimt de stengel de hoogte in en worden de bladeren minderen gelobd. Wanneer de plant – soms na meerdere tientallen jaren – niet meer in staat is om te klimmen, worden de bladeren ovaal en begint de plant te bloeien. De overvloedige en gemakkelijk bereikbare nectar van deze laatbloeier (september – oktober) is tijdens het bloemarmere najaar een heel belangrijke voedselbron voor talrijke insecten. De bessen zijn pas na de winter helemaal rijp. Ze zijn bijna zwart en bevatten 3 tot 5 zaden.

Toxiciteit

De bladeren en vooral de bessen van klimop zijn giftig. De bessen smaken heel bitter, zodat het weinig waarschijnlijk is dat kinderen er veel van opeten. Grote hoeveelheden bessen of bladeren kunnen belangrijke maag-darmstoornissen veroorzaken. Klimop is ook gekend omwille van allergische reacties van het type contactdermatitis, d.w.z. jeukende huiduitslag op de plaats waar er contact is geweest met de plant of met het sap.

HERACLEUM MANTEGAZZIANUM *REUZEN- BERENKLAUW*

Beschrijving

De reuzenberenklauw behoort tot de schermbloemfamilie (apiaceae). Uitgroeidend tot een hoogte van drie meter en met bloemschermen met een diameter tot een halve meter, is de reuzenberenklauw een veel imposantere verschijning dan de inheemse en wijd verspreide gewone berenklauw (*Heracleum sphondylium*). De vierdelige bladeren worden meer dan één meter lang. De stengel is bezet met stijve, op rode knobbeltjes ingeplante haren, die bij aanraking gemakkelijk afbreken, waardoor plantensap vrijkomt. De rechte, dikke, holle stengels eindigen in grote, witte bloemschermen, die zijn opgebouwd uit 50-120 kleine scherpjes. Elk van de twee platte, lichtbruine deelvruchtjes bevat één zaad en is voorzien van vier roodbruine oliestriemen, die een vluchtige olie bevatten (vrij sterke, onaangename geur bij kneuzen van de vruchtjes).

Toxiciteit

Als de huid in contact komt met het sap van deze plant, wordt de huid gedurende meer dan een week erg gevoelig voor UV- stralen (zon of zonnebank), zelfs na grondig spoelen.

Deze fototoxische reactie wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van furocoumarines in alle delen van de plant die geactiveerd worden onder invloed van licht. De letsels kunnen de vorm aannemen van roodheid met plaatselijke zwelling en kleine blaasjes, maar bijna steeds vormen er zich grote blaren die één à twee dagen nodig hebben om tot volle ontwikkeling te komen. De letsels kunnen er uitzien als echte brandwonden. Later ontstaat ter plaatse vaak een restpigmentatie.

HYDRANGEA MACROPHYLLA *HORTENSIA*

Beschrijving

De gewone Hortensia of *Hydrangea macrophylla* is een bladverliezende sierheester van de hortensiafamilie (hydrangeaceae). De bladeren zijn tegenovergesteld en hebben een zaagrand. De bloeiwijzen zijn bolvormige trossen of afgeplatte schermen. Ze bloeien heel langdurig omdat bijna alle bloemen steriel zijn en er geen vruchten worden gevormd.

Toxiciteit

De bladeren en bladknoppen zijn giftig. Bij inname, zelfs van kleine hoeveelheden, treden spijsverteringsstoornissen op. De plant bevat onder andere saponinen, coumarinederivaten alsook 0,1% cyanogene heterosiden die zelf minder dan 5% cyanide bevatten. De toxicologische literatuur vermeldt problemen van allergische dermatitis bij huidcontact met de plant. De gedroogde bladeren worden soms gerookt als substituuut voor cannabis. Voor dit doel wordt bij voorkeur *Hydrangea paniculata* uitgekozen.

ILEX AQUIFOLIUM *HULST*

Beschrijving

De hulst behoort tot de hulstfamilie (aquifoliaceae).

De leerachtige bladeren van de hulst zijn getand en voorzien van stekels. De hulst is een tweehuizige plant; de mannelijke en de vrouwelijke bloem komen op verschillende planten voor. Van september tot in de winter zijn de vrouwelijke planten getooid met felrode bessen, die bij lijsters erg in de smaak vallen.

Toxiciteit

Zowel de bladeren als de bessen zijn giftig. Het eten van een tweetal bessen is relatief onschuldig. Bij inname van grotere hoeveelheden treden hevig braken, diarree en soms slaperigheid op.

LABURNUM ANAGYROIDES *GOUDENREGEN*

Beschrijving

De goudenregen is een plant uit de vlinderbloemenfamilie (leguminosae). Goudenregens worden doorgaans niet hoger dan 5 m en hebben een tot 4 m brede kroon. De plant dankt zijn naam aan de lange, hangende bloemtrossen. Op het einde van het voorjaar, wanneer het loof pas is ontloken, is de goudenregen overvloedig getooid met hangende, heldergele bloemtrossen.

Toxiciteit

Goudenregen is één van de giftigste plantengeslachten in onze parken en tuinen. De hele plant, maar vooral de peulen, bevatten een giftige nicotineachtige verbinding, cytisine. De vruchten gelijken een beetje op boontjes. Kinderen verzamelen ze soms om te spelen en lopen zo gevaar op cytisinevergiftiging. De effecten van cytisine zijn vergelijkbaar met die van nicotine.

Overvloedig braken is één van de eerste symptomen van vergiftiging en dragen ertoe bij dat de ernst van de vergiftiging beperkt wordt. Cardiovasculaire problemen kunnen nochtans ook optreden; daarom wordt observatie van enkele uren in een ziekenhuis aangeraden. Bij zware intoxicaties treedt een opwindingsfase op met verwardheid en clonisch-tonische convulsies, gevolgd door een verlamming van de ademhalingspijpen en mogelijk overlijden.

LONICERA KAMPERFOELIE

Beschrijving

Het geslacht behoort tot de kamperfoelifamilie (caprifoliaceae). Kamperfoelie heeft enkelvoudige, tegenoverstaande, gaafrandige bladeren; het bovenste bladpaar (onder de bloeiwijze) is soms schotelvormig vergroeid. De planten slingeren zich om andere planten en bomen heen. De vijfdelige bloemen hebben doorgaans een lange buis- of klokvormige kroon. Een aantal soorten hebben vooral 's avonds een sterke zoete geur en zijn er in diverse kleuren. Veel voorkomend is de roze-rode en geel-witte vorm. De bessen zijn meestal rood (soms zwart, wit of geel) en bevatten meerdere kleine zaden. Kamperfoelie wordt ook wel geitenblad genoemd.

Toxiciteit

De rode bessen van kamperfoelie worden dikwijls verward met aalbessen. Zij zijn niet eetbaar maar zijn niet zo toxisch als men denkt. Het inslikken van bessen, ook door kinderen, geeft zelden aanleiding tot symptomen. In de meeste gevallen blijft het ongemak beperkt tot irritatie van het maag-darmkanaal of soms hartkloppingen. Deze symptomen houden wellicht verband met de aanwezigheid van saponinen in de bessen.

MAHONIA AQUIFOLIUM *MAHONIA*

Beschrijving

De mahonia behoort tot de zuurbesfamilie (berberidaceae).

De mahonia heeft hulstachtige, leerachtige blaadjes en kleine, diepblauwe vruchtjes. In de periode maart-mei is de plant getooid met talrijke goudgele bloemtrossen, die druk worden bezocht door bijen, kevers en vliegen, die nectar opzuigen uit de honingklieren aan de binnenzijde van de kroonblaadjes. De veervormig samengestelde bladeren bestaan uit 5-11 glanzende, stekelige, getande blaadjes met een min of meer blauwgroene onderzijde.

Toxiciteit

De wortel en de schors van de takken bevatten geringe hoeveelheden berberine. Deze alakoïde stimuleert de gladde spieren van het maag-darmkanaal. De concentratie berberine in de bessen is heel gering. Kinderen proeven dikwijls de mooie blauwe vruchtjes van de mahonia, die gelukkig niet gevaarlijk zijn.

NARCISSUS *NARCIS*

Beschrijving

De narcis behoort tot de narcissenfamilie (amaryllidaceae).

De narcis omvat talrijke heel vroeg bloeiende soorten en is gekenmerkt door 6 gele of witte, meestal grote, uitstaande bloembladen en een gele of oranje bijkroon; soms zijn de bloemen gevuld.

Toxiciteit

Narcissen bevatten lycorine, een giftige alkaloïde die bij inname aanleiding geeft tot braken, buikpijn en diarree. Bij volwassenen is de intoxicatie dikwijls het gevolg van het eten van narcissenbollen, die met uien werden verward. Bloemisten en kwekers krijgen soms te maken met een huidaandoening die het gevolg is van het frequent manipuleren van narcissenbollen en -bloemen.

NERIUM OLEANDER *OLEANDER*

Beschrijving

De oleander behoort tot de maagdenpalmfamilie (apocynaceae).

De kort gesteelde, lancetvormige bladeren zijn kaal, donkergroen, gaafrandig, leerachtig, 10-15 cm lang en staan met 2 of 3 bijeen. 's Zomers is de struik getooid met rijk bloeiende bloempluimen. Elke bloem heeft 5 kroonbladen, die aan de voet tot een kroonbuis zijn vergroeid. De 5 meeldraden zijn nauw om de stempel heen gegroeid, waardoor de ingang van de kroon grotendeels is afgesloten. De bloemkleur is meestal roze, maar varieert tussen rood en wit of soms ook geel of oranje.

Toxiciteit

Door de aanwezigheid van glycosiden zijn alle delen van de plant giftig. Het opeten van één blad kan bij een kind voldoende zijn voor een ernstige intoxicatie. De actieve componenten van de plant hebben een uitwerking op het hart die vergelijkbaar is met deze van vingerhoedskruid (*Digitalis*). De klachten bij intoxicatie zijn braken, buikpijn, hoofdpijn en een algemeen gevoel van onpasselijkheid. Soms is er bovendien sprake van een vertraagde polsslag, hartkloppingen en hartzwakte.

ORCHIDACEAE ORCHIDEE

Beschrijving

De familie van de orchideeën is de rijkste van het plantenrijk: vijftienduizend soorten verdeeld over 850 geslachten. Enkele namen: Phalaenopsis, Cymbidium, Cattleya, Odontoglossum,... De bloemen zijn opgebouwd uit drie kelkbladen en drie kroonbladen (waaronder de lip), die symmetrisch zijn opgesteld. Vanille is de vrucht van een orchidee van het geslacht Vanilla. De Europese orchideeën zijn landplanten, orchideeën uit warme landen zijn meestal epifyten.

Toxiciteit

De orchideeën wordt beschouwd als niet giftig bij inname. Het contact met de huid bij manipulatie van de plant geeft soms aanleiding tot een allergische huidontsteking, te wijten aan de aanwezigheid van fenantreenchinonen.

PIERIS JAPONICA *ROTSHEIDE*

Beschrijving

De rotsheide is een struik uit de heifamilie (ericaceae) en is afkomstig uit Azië. De struik kan drie meter hoog worden en heeft bladeren die groen blijven in de winter. De bladeren blinken en hebben een leerachtige structuur. De jonge scheuten van de bladeren zijn rood tot felrood en dit maakt de plant erg decoratief. Aan elk uiteinde van een tak hangen meerdere bloemtrossen die meestal naar beneden hangen en wit zijn.

Toxiciteit

Het geslacht van Pieris bevat giftige zaden. Eén van de meest voorkomende symptomen is een vertraging van het hartritme. De symptomen kunnen worden geassocieerd met een verlaging van de bloeddruk en stuiprekkingen. Voorafgaand aan deze symptomen heeft men vaak last aan de maag, van duizeligheid, zweten en spierzwakte.

Voorafgaand aan deze intoxicatie (geiten, schapen, honden) en de afloop is soms fataal. Bij de inname van deze plant moet men onmiddellijk een dierenarts raadplegen.

Er werden enkele gevallen van intoxicatie bij de mens gerapporteerd en het is aangeraden om bij inname van een iets meer dan een klein stukje van een blad naar het ziekenhuis te gaan.

PRUNUS LAUROCERASUS LAURIERKERS

Beschrijving

De laurierkers behoort tot de rozenfamilie (rosaceae).

De laurierkers is een sterk vertakte, wintergroene struik. De tot 25 cm lange bladeren zijn langwerpig-elliptisch, spits, leerachtig en gaafrandig. De bovenzijde van het blad is glanzend donkergroen, de onderzijde iets bleker en kaal of nagenoeg kaal. De kleine, witte bloemen staan bijeen in stijf rechtopstaande, tot 20 cm lange trossen. De zwartrode steenvruchten hebben een diameter van circa 8 mm.

Toxiciteit

De blauwzuurglycosiden (die blauwzuur vrijgeven), die zich in de bladeren en de pitten van de vruchtjes van de laurierkers bevinden, verklaren de giftigheid van deze plant. Er werden al intoxicaties gemeld bij dieren (runderen, geiten).

PYRACANTHA COCCINEA VUURDOORN

Beschrijving

Vuurdoorn behoort tot de appelfamilie (malaceae).

De plant heeft stevige doornen en een gezaagde bladrand. De elliptische tot lancetvormige blaadjes zijn 2-4 cm lang en 1-2 cm breed; de bovenzijde is glanzend donkergroen, de onderzijde iets lichter. De kleine witte bloemen staan in tuiltjes bijeen. De ronde vruchtjes met een diameter van 5 tot 6 mm blijven doorgaans tot diep in de winter op de plant.

Toxiciteit

De door vruchtvlees omgeven zaden bevatten sporen van cyanogene heterosiden. Het inslikken van vruchtjes kan ongevaarlijke spijsverteringsstoornissen veroorzaken. Geen enkele ernstige intoxicatie is beschreven, maar de struik heeft lange, stevige doornen, die lelijke wonden kunnen veroorzaken.

SAMBUCUS NIGRA *GEWONE VLIER*

Beschrijving

De gewone vlier behoort tot de kamperfoeliefamilie (caprifoliaceae).

De gewone vlier is een in juni-juli overvloedig bloeiende kleine boom of struik met een opvallend zachte, kurkachtige schors die – met name in vochtige milieus – rijk begroeid kan zijn met mossen en korstmossen. De bladeren zijn samengesteld uit 2-3 paar zijblaadjes en een topblaadje. De grote, vlakke bloemtuijen bestaan uit talloze roomwitte, vijflobbige bloempjes. De van groen over rood tot diep blauwzwart verkleurende, glanzende steenvruchten bevatten een paarsrood sap en doorgaans drie steentjes.

Toxiciteit

De schors, de bladeren en de nog niet rijpe bessen zijn giftig. De zaden en bladeren bevatten geringe hoeveelheden cyanogene glycosiden, die blauwzuur kunnen vrijmaken. De zaden, en in mindere mate ook de olieachtige fractie van het vruchtvlees, bevatten harsachtige substanties met braakverwekkende en laxerende eigenschappen.

De rijpe bessen worden als eetbaar beschouwd. Toch wordt het eten van rauwe bessen afgeraden omwille van hun laxerend effect. De toxiciteit verdwijnt na verhitting.

SOLANUM PSEUDOCAPICUM *ORANJEAPPEL-BOOMPJE*

Beschrijving

Het oranjeappelboompje behoort tot de nachtschadefamilie (solanaceae). Hoewel dit overblijvend struikje in de volle grond twee meter hoog wordt, is het oranjeappelboompje vooral gekend als een kleine, nagenoeg bolronde potplant. De kleine, witte bloempjes staan alleen of met enkele bij elkaar. Het is vooral de combinatie van 1-2 cm lange, elliptische, glanzende blaadjes en de talrijke oranje bessen die deze plant tot de best gekende sierplant van het geslacht nachtschade heeft gemaakt.

Toxiciteit

De hele plant bevat de toxische alkaloïde solanocapsine, die slecht wordt geresorbeerd na inname via de mond. De bessen oefenen een grote aantrekkingskracht uit op kinderen en huisdieren. Het inslikken van één tot vijf bessen blijft doorgaans zonder kwalijke gevolgen. Het innemen van meer dan vijf bessen kan - vooral wanneer de bessen nog groen zijn - spijsverteringsstoornissen, misselijkheid, braken en diarree veroorzaken.

SORBUS LIJSTERBES

Beschrijving

De lijsterbes behoort tot de rozenfamilie (rosaceae).

De heesters en kleine bomen van het geslacht lijsterbes vertonen qua bladvorm een heel grote variatie. De doorgaans kleine, vijftallige bloemen van de lijsterbessen zijn in de regel wit of roomwit en hebben talrijke meeldraden. De overhangende rijke vruchttuilen van heel wat soorten, bestaande uit oranje- tot rode (soms witte, gele of bleekroze) bessen, dragen bij tot de sierwaarde van dit plantengeslacht.

Toxiciteit

Kinderen worden vaak aangetrokken door de oranje- tot rode vruchttuilen van de lijsterbes. De vruchten bevatten vooral sorbitol en andere suikers, vitamine C en parasorbinezuur. Dit zuur is toxisch en heeft een lokaal irriterende werking op de slijmvliezen van het maag-darmstelsel. Het vruchtvlees en de pitten bevatten verwaarloosbare hoeveelheden blauwzuurglycosiden.

SYMPHORICARPOS ALBUS *SNEEUWBES*

Beschrijving

De sneeuwbes behoort tot de kamperfoeliefamilie (caprifoliaceae).

De diverse soorten van het geslacht sneeuwbes ontleen hun sierwaarde in de tuin vooral aan de veelal dicht opeengepakte bessen, die meestal tot diep in de winter aan het uiteinde van de ranke, doorbuigende twijgen blijven zitten. De bessen bevatten twee granen.

Toxiciteit

De bessen bevatten de alkaloïde chelidonine, saponinen en andere irriterende glycosiden. De witte bessen van de sneeuwbes barsten wanneer men erop drukt. Zij zijn niet eetbaar maar niettemin weinig toxisch. Het inslikken van 1 tot 5 bessen is niet gevaarlijk. Wanneer grotere hoeveelheden ingenomen worden, kan men last hebben van buikkrampen, braken en slaperigheid. Uitwendig contact van de huid of slijmvliezen met het vruchtensap kan irritatie veroorzaken.

TAXUS BACCATA *TAXUS*

Beschrijving

De taxus behoort tot de taxusfamilie (taxaceae).

De boom wordt bij ons vaak aangeplant en geschoren als haag en is tweehuizig.

De taxus heeft donkergroene naalden, die in twee rijen op de twijgen zijn ingeplant. De mannelijke kegels zijn onbeduidend en staan in een kluwen bijeen.

De vruchtjes op de vrouwelijke bomen zijn veel opvallender: het tot 6 mm lange zaad is omgeven door een helderrode zaadrok, die iets langer is dan het zaad.

Toxiciteit

Alle delen van de taxus - met uitzondering van het rode vruchtvlees van de rode schijnbessen - bevatten een heel krachtig gif, het taxine, dat ook na het drogen, koken of bewaren actief blijft. Daarnaast bevat taxus ook prikkelende vluchtige oliën. De naalden hebben het hoogste taxinegehalte.

Taxine is een cardiotoxische stof die eerst een prikkelende, daarna een verlamende werking op het hart en het ademhalingscentrum van mens en dier heeft. Taxine zelf is niet irriterend; de irritatie die bij een taxusvergiftiging optreedt in het maag-darmstelsel wordt veroorzaakt door de vluchtige oliën. Bij de mens treden één tot twee uur na het eten van zaden of naalden de volgende verschijnselen op: braken, diarree, buikkrampen, duizeligheid, hallucinaties, verwijding van de pupillen. Bij een zware intoxicatie volgen daarna stuipen, een onregelmatige polsslag, hartritmestoornissen, een sterke daling van de bloeddruk en een plotse dood door hart- en ademhalingsstilstand.

Ook dieren, en in het bijzonder paarden zijn bijzonder gevoelig voor de giftige taxus.

VISCUM ALBUM MARETAK

Beschrijving

De maretak behoort tot de sandelhoutfamilie (santalaceae).

De maretak is een bolronde, altijdgroene dwergheester en halfparasiet, die zijn aanwezigheid vooral 's winters verraad, wanneer de gastheerplant er kaal bij staat. Hij groeit meestal op populieren en in mindere mate op fruitbomen. De groenblijvende plant leeft op bomen. Het is een halfparasiet: voor water en zouten is de plant afhankelijk van zijn gastheer. De maretak wordt ook mistletoe, mistel of vogellijm genoemd.

Toxiciteit

Maretak heeft de reputatie een heel giftige plant te zijn. Maretak bevat giftige eiwitten die men viscotoxines noemt. Deze eiwitten bevinden zich in de bladeren en de takken van de plant. De bessen zouden geen viscotoxines bevatten en zouden daarom minder giftig zijn. De giftigheid van de maretak is sterk afhankelijk van de gastheerboom. In de praktijk brengt de inname van enkele bessen over het algemeen het volgende met zich mee: braken, diarree, zwakte, dorst en agitatie.

WISTERIA *BLAUWEREGEN*

Beschrijving

De blauweregen behoort tot de vlinderbloemenfamilie (leguminosae). De blauweregens groeien spiraalsgewijs rond bomen of andere steunpunten: de Chinese blauweregen is een links windende slingerplant, de Japanse blauweregen een rechts windende plant. Al op vrij jonge leeftijd produceert de Chinese blauweregen massaal welriekende 15-30 cm lange, paarsblauwe bloemtrossen, die dieper gekleurd zijn en sterker geuren dan de bloemen van de Japanse blauweregen; bovendien zijn de trossen compacter en breder. De plant bloeit in mei, voordat de bladontwikkeling op gang komt. De lange, behaarde peulen bevatten elk 2-3 zaden.

Toxiciteit

In de zaden zit de giftige glycoproteïne lectine. Ook de wortels en twijgen zijn toxisch. Het aantal beschreven intoxicaties is vrij beperkt. Meestal gaat het om de inname van enkele boontjes. Kleine kinderen vertonen al braken, misselijkheid en buikkrampen na het eten van een tweetal boontjes. Er kunnen ernstige maag-darmstoornissen optreden, zowel bij mensen als bij dieren. Sap in het oog kan leiden tot ernstige irritatie van het hoornvlies.

VERWAR BLOEMBOLLEN NIET MET AJUINEN OF SJALOTTEN

Bloembollen van Hyacint, Tulp en Narcis worden dikwijls verward met ajuinen en worden dan gebruikt in slaatjes of soep. Kort na de inname moet men braken, wat over het algemeen de ernst van de vergiftiging vermindert.

Diarree en abdominale pijn vervolledigen het geheel. Het is dus af te raden bloembollen op dezelfde plaats te bewaren als ajuinen of sjalotten.

WEES VOORZICHTIG

Het water waar snijbloemen een tijdje instaan wordt verrijkt met allerlei stoffen voortkomende uit de twijgen. Er kunnen zich eveneens bacteriën ontwikkelen. Misselijkheid werd gemeld na incidentele inname van plantwater van narcissen en meiklokjes.

LIJST VAN GIFTIGE PLANTEN

Voorafgaande opmerkingen

Deze lijst is onvolledig. In geval van intoxicatie met een plant die niet voorkomt in de lijst, wil dat niet zeggen dat ze niet giftig is, maar dient men onmiddellijk contact op te nemen met het Antigifcentrum.

Het is zo goed als onmogelijk geen enkele giftige plant meer in en rond het huis te hebben. Het is aangeraden om van jongs af aan de kinderen te leren de planten niet aan te raken en de bessen niet aan de mond te brengen zonder advies te vragen aan een volwassen persoon.

Sommige artisanale halsbanden, gemaakt met zaden van planten (Ricinus, Abrus precatorius) kunnen heel giftig zijn!

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

- **AILANTHUS ALTISSIMA** (Hemelboom): schors en bladeren zijn blarenverwekkend
- **ALLAMANDA CATHARTICA** (Wilkens bitter)
- **ALOCASIA** (Olifantsoor)
- **ANEMONE** (Anemoon)
- **ANTHURIUM** (Flamingoplant)
- **ARISAEMA** (Cobralelie)
- **ARUM MACULATUM** (Aronskelk): heel de plant is sterk irriterend
- **ASARUM EUROPAEUM** (Mansoor)
- **BEGONIACEAE** (Begonia)
- **CALADIUM**
- **CALLA PALUSTRIS** (Slangenwortel): het sap is sterk irriterend
- **CAPSICUM FRUTESCENS** (Sierpeper): het sap is sterk irriterend
- **CHELIDONIUM MAJUS** (Stinkende gouwe): het sap is sterk irriterend, de plant is giftig
- **CLEMATIS** (Verschillende variëteiten): het sap is blarenverwekkend
- **CLEMATIS VITALBA** (Bosrank): het sap is blarenverwekkend
- **CODIAEUM VARIEGATUM** (Croton)
- **DAPHNE MEZERUM** (Peperboompje): bessen, schors en bladeren zijn sterk irriterend
- **DIEFFENBACHIA**: (Dief van Bagdad): het sap is uiterst irriterend
- **EUPHORBIA** (Wolfsmerksoorten): sap uiterst irriterend, ernstige letsels bij contact met de ogen
- **EUPHORBIA LATHYRIS**: (Kruisbladige wolfsmelk): het sap is uiterst irriterend
- **EUPHORBIA MILII** (Christusdoorn): het sap is uiterst irriterend
- **EUPHORBIA PULCHERRIMA** (Kerstster): het sap is irriterend
- **FICUS ELASTICA** (Rubberplant), **FICUS BENJAMINA**, : het sap is matig irriterend
- **GINKGO BILOBA**: (Japanse notenboom): contact met de zaadmantel kan een hevige huidirritatie veroorzaken
- **HERACLEUM MANTEGAZZIANUM** (Reuzenberenklauw): het sap veroorzaakt zware brandwonden wanneer de huid aan zonlicht blootgesteld is

- **HYACINTHUS ORIENTALIS** (Hyacint): alle delen zijn irriterend voor de huid
- **MONSTERA DELICIOSA** (Gatenplant)
- **NEPHTHYTIS**
- **PHILODENDRON**
- **RUTA GRAVEOLENS** (Wijnruit): omdat de plant fototoxisch is, kan bij zonnig weer bij sommige mensen huidirritatie ontstaan
- **SCHEFFLERA** (Vingerboom)
- **SCINDAPSUS**
- **SEDUM ACRE** (Muurpeper): sap irriterend voor huid en slijmvliezen
- **SPATHIPHYLLUM** (Lepelplant): het sap van de lepelplant bevat kristallen van oxalaat die bij inslikken irriterend zijn voor de slijmvliezen
- **SYNGONIUM**
- **TAMUS COMMUNIS** (Spekwortel): het sap geeft hevige irritatie van huid en slijmvliezen
- **WISTERIA SINENSIS** (Chinese blauwereggen): het sap van de plant is heel irritant in geval contact met de ogen
- **XANTHOSOMA** (Tayer)
- **ZAMIOCULCAS ZAMIIFOLIA**
- **ZANTEDESCHIA** (Witte aronskelk)

Bij aanraking van giftige planten die huidirritatie veroorzaken of verbranding:

- Spoel de huid gedurende 10 tot 15 minuten overvloedig met water zonder hard te wrijven
- Experimenteer niet met zalfjes en lotions
- Blijf uit de zon
- Bel het Antigifcentrum: 070 245 245 [gratis nummer].

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

AILANTHUS ALTISSIMA

ALLAMANDA
CATHARTICA

ALOCASIA

ANEMONE

ANTHURIUM

ARISAEMA

ARUM MACULATUM

ASARUM EUROPAEUM

BEGONIA

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

CALADIUM

CALLA PALUSTRIS

CAPSICUM FRUTESCENS

CHELIDONIUM MAJUS

CLEMATIS

CLEMATIS VITALBA

CODIAEUM
VARIEGATUM

DAPHNE MEZERUM

DIEFFENBACHIA

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

EUPHORBIA MILII

EUPHORBIA
PULCHERRIMA

EUPHORBIA
PULCHERRIMA

EUPHORBIA LATHYRIS

EUPHORBIA TRIGONA

FICUS ELASTICA

GINKGO BILOBA

HERACLEUM
MANTEGAZZIANUM

HYACINTHUS
ORIENTALIS

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

MONSTERA DELICIOSA

NEPHTHYTIS

PHILODENDRON

RUTA GRAVEOLENS

SCHEFFLERA

SCINDAPSUS

SEDUM ACRE

SPATHIPHYLLUM

SYNGONIUM

Planten waarvan het sap irriterend is voor huid en slijmvliezen

TAMUS COMMUNIS

WISTERIA SINENSIS

XANTHOSOMA

ZAMIOCULCAS
ZAMIIFOLIA

ZANTEDESCHIA

Planten die toxisch zijn in geval van inname

- **ABRUS PRECATORIUS** (Paternosterboompje): vooral de zaden, soms in artisanale halssnoeren, zijn heel giftig
- **ACONITUM NAPELLUS** (Monnikskap): alle onderdelen zijn heel giftig
- **ACONITUM VULPARIA** (Gele monnikskap): alle onderdelen zijn heel giftig
- **ACTAEA SPICATA** (Christoffelkruid, zwarte gifbes): vooral de bessen zijn giftig
- **ADONIS VERNALIS** (Voorjaarsadonis): heel de plant is heel giftig
- **AETHUSA CYNAPIUM** (Hondspeterselie): heel de plant is giftig
- **AESCULUS HIPPOCASTANUM** (Wilde kastanje): vrucht is giftig
- **ALOE**
- **AMARYLLIS**: heel de plant, vooral de knol is giftig
- **ANAGYRIS FOETIDA** (Stinkboom): heel de plant is giftig
- **AQUILEGIA** (Akelei): vooral de zaden zijn giftig
- **ASCLEPIAS** (Zijdenplant): heel de plant is giftig
- **ASPARAGUS OFFICINALIS** (Asperge): vooral de bessen zijn giftig
- **ATROPA BELLA-DONNA** (Wolfskers): heel de plant is heel giftig
- **AUCUBA JAPONICA** (Aucuba): bladeren en bessen zijn matig giftig
- **AZALEA** (Azalea): bloemen en bladeren zijn giftig
- **BERBERIS VULGARIS** (Zuurbes) en andere tuinbouwvariëteiten: vooral wortels en de bessen zijn weinig giftig
- **BRUGMANSIA** (Engelentrompet): heel de plant is heel giftig
- **BRUNFELSIA**: heel de plant is giftig
- **BRYONIA DIOICA** (Heggenrank): vooral de wortel en de bessen zijn heel giftig
- **BUXUS SEMPERVIRENS** (Palmboompje): bladeren zijn heel giftig

- **CALLUNA VULGARIS** (Heide in het algemeen): heel de plant is giftig
- **CATHARANTHUS ROSEUS** (Vinca Madagaskar, Maagdenpalm): heel de plant is giftig
- **CICUTA VIROSA** (Waterscheerling): alle onderdelen zijn heel giftig
- **CLIVIA MINIATA**: heel de plant, vooral de knol is giftig
- **COLCHICUM AUTUMNALE** (Herfsttijloos): heel de plant is heel giftig
- **COLCHICUM BYZANTINUM**: heel de plant is heel giftig
- **CONIUM MACULATUM** (Gevlekte scheerling): heel de plant is heel giftig
- **CONVALLARIA MAJALIS** (Lelietje van Dalen, meiklokje): heel de plant is giftig
- **CORNUS SANGUINEA** (Rode kornoelje): de vruchten zijn matig giftig
- **CORYDALIS** (Holwortel): de plant is matig giftig
- **COTINUS COGGYGRIA** (Pruikeboom): de bladeren en de vruchten zijn giftig
- **COTONEASTER** (Dwergmispel): de vruchten zijn matig giftig
- **CRATAEGUS** (Meidoorn): de vruchten zijn matig giftig
- **CYCAS REVOLUTA** (Valse sagopalm)
- **CYCLAMEN**: vooral de knol is giftig
- **CYPERUS** (Papyrus)
- **CYTISUS SCOPARIUS** (Brem): peulen, zaden, jonge twijgen en bladeren zijn giftig
- **DATURA STRAMONIUM** (Doornappel): heel de plant is heel giftig
- **DELPHINIUM AJACIS** (Tuinridderspoor): vooral de vruchten en de zaden zijn giftig
- **DELPHINIUM CONSOLIDA** (Wilde ridderspoor): vooral de zaden en de vruchten zijn giftig
- **DIGITALIS PURPUREA** (Vingerhoedskruid en tuinbouwvariëteiten): heel de plant is heel giftig
- **EUONYMUS** (Kardinaalsmuts): heel de plant, vooral de vruchten zijn giftig
- **EUONYMUS EUROPAEUS** (Kardinaalsmuts): de vruchten zijn heel giftig

- **FRANGULA ALNUS** (Wegedoorn, sprokehout): vooral de bessen zijn giftig
- **GALANTHUS NIVALIS** (Sneeuwklokje): de knol is giftig
- **GLORIOSA SUPERBA** (Klimlelie): heel de plant is heel giftig
- **HEDERA HELIX** (Klimop): bladeren en vruchten zijn giftig
- **HELIOTROPIUM EUROPAEUM** (Heliotroop): heel de plant (zeldzaam bij ons) is giftig
- **HELLEBORUS NIGER** (Zwart nieskruid, kerstroos): heel de plant is heel giftig
- **HYACINTHOIDES** (Wilde hyacint) : de knol is giftig
- **HYDRANGEA** (Hortensia): heel de plant is giftig
- **HYOSCYAMUS NIGER** (Bilzenkruid): heel de plant is giftig
- **HYPERICUM PERFORATUM** (Sint-Janskruid): vooral de bloemen en de stengelbladeren zijn giftig
- **ILEX AQUIFOLIUM** (Hulst): de bessen zijn matig giftig
- **IPOMOEA TRICLOR** (Klimmende winde): heel de plant is giftig
- **JATROPHA**: heel de plant is giftig
- **KALMIA** (Lepelboomsoorten): bladeren, bloemen en takken zijn giftig
- **LABURNUM ANAGYROIDES** (Gouden Regen): heel de plant is heel giftig
- **LATHYRUS ODORATUS** (Reukerwt): vooral de peulen en zaden zijn giftig
- **LIGUSTRUM OVALIFOLIUM** et **LIGUSTRUM VULGARE** (Liguster): vooral bessen en bladeren zijn giftig
- **LOBELIA** (Gezwollen Lobelia): heel de plant
- **LONICERA** (Kamperfoelie): bessen en bladeren zijn giftig
- **LUPINUS** (Lupine): vooral de zaden zijn giftig
- **LYCIUM BARBARUM** (Gewone Boksdoorn): alle onderdelen zijn toxisch, behalve de schors en de bessen
- **LYCOPERSICON** (Tomaat): vooral de stengels, de bladeren en de groene tomaten zijn giftig

- **MAHONIA AQUIFOLIUM** (Mahoniestruik): de hele plant behalve de bessen zijn giftig
- **NARCISSUS PSEUDONARCISSUS** (Paasbloem): heel de plant, vooral de knol is giftig
- **NERIUM OLEANDER** (Oleander): heel de plant is heel giftig
- **NICOTIANA TABACUM** (Tabak) en sierlijke variëteiten: alle onderdelen behalve de rijpe zaden zijn heel giftig
- **PAPAVER** (Slaapbol, maankop, klaproos): alle onderdelen zijn giftig behalve de rijpe zaden
- **PARIS QUADRIFOLIA** (Eenbes): heel giftig, vooral de bessen
- **PHYTOLACCA AMERICANA** (Karmozijnbes): heel de plant, vooral de onrijpe bessen zijn giftig
- **PIERIS JAPONICA** (Rotsheide): heel de plant is giftig
- **PODOPHYLLUM PELTATUM** (Voetblad): heel de plant is giftig
- **POLYGONATUM MULTIFLORUM** (Salomonszegel): de bessen zijn heel giftig
- **PRUNUS LAUROCERASUS** (Laurierkers): heel de plant is giftig
- **PULSATILLA VULGARIS** (Wildemanskruid): heel de plant is giftig
- **PYRACANTHA** (Vuurdoorn): de bessen zijn matig giftig
- **QUERCUS ROBUR** (Zomereik): de eikels veroorzaken problemen met de spijsvertering
- **RANUNCULUS** (Boterbloem): heel de plant is giftig
- **RHEUM** (Rabarber): de bladeren en de wortels zijn giftig
- **RHODODENDRON**: heel de plant is giftig
- **RICINUS COMMUNIS** (Wonderboom): heel de plant maar vooral de zaden, frequent gebruikt voor artisanale halssnoeren, zijn heel giftig
- **ROBINIA PSEUDOACACIA** (Witte acacia): vooral de schors, ook de bladeren en de zaden zijn giftig
- **SALVIA** (Saliesoorten): bladeren zijn weinig giftig maar kunnen problemen veroorzaken in geval van langdurig gebruik van salieaftreksels
- **SAMBUCUS NIGRA** (Vlier): onrijpe bessen zijn matig giftig
- **SENECIO** (Kruiskruid): heel de plant is giftig

- **SOLANUM DULCAMARA** (Bitterzoet): vooral de onrijpe bessen zijn giftig
- **SOLANUM NIGRUM** (Zwarte nachtschade): vooral de onrijpe bessen zijn giftig
- **SOLANUM PSEUDOCAPSICUM** (Oranjeboompje): de vruchten zijn matig giftig
- **SOLANUM TUBEROSUM** (Aardappel): bessen, bloemen, bladeren, groene knollen scheuten zijn giftig
- **SORBUS** (Lijsterbes): de bessen zijn weinig giftig
- **SYMPHORICARPUS ALBUS** (Sneeuwbes): geringe giftigheid van de bessen
- **TAXUS BACCATA** (Venijnboom): de zaden en de bladeren zijn heel giftig
- **THUJA** (Levensboom): heel de plant is giftig
- **TULIPA** (Tulp): vooral de knol is giftig
- **VACCINIUM ULIGINOSUM** (Rijsbes): de vruchten en de bladeren zijn giftig
- **VIBURNUM** (Gelderse Roos, wollige sneeuwbal en andere gekweekte soorten): vooral de bessen zijn giftig
- **VISCUM ALBUM** (Maretak): vooral de bladeren en de bessen zijn weinig giftig
- **WISTERIA SINENSIS** (Blauwe regen): vooral de peulen en de zaden zijn giftig

Bij inname van planten of bessen:

- Verwijder de plantenresten uit de mond
- Spoel de mond
- Doe het slachtoffer niet braken
- Bij irritatie, geef enkele slokken water te drinken
- Bel het Antigifcentrum: 070 245 245 (gratis nummer)

Planten die toxisch zijn in geval van inname

ABRUS PRECATORIUS

ACONITUM NAPELLUS

ACONITUM VULPARIA

ACTAEA SPICATA

ADONIS VERNALIS

AETHUSA CYNAPIUM

AESCULUS
HIPPOCASTANUM

ALOE

AMARYLLIS

Planten die toxisch zijn in geval van inname

ANAGYRIS FOETIDA

AQUILEGIA

ASCLEPIAS

ASPARAGUS
OFFICINALIS

ATROPA BELLA-DONNA

AUCUBA JAPONICA

AZALEA

BERBERIS VULGARIS

BRUGMANSIA

Planten die toxisch zijn in geval van inname

BRUNFELSIA

BRYONIA DIOICA

BUXUS SEMPERVIRENS

CALLUNA VULGARIS

CATHARANTHUS
ROSEUS

CICUTA VIROSA

CLIVIA MINIATA

COLCHICUM
AUTUMNALE

COLCHICUM
BYZANTINUM

Planten die toxisch zijn in geval van inname

CONIUM MACULATUM

CONVALLARIA MAJALIS

CORNUS SANGUINEA

CORYDALIS

COTINUS COGGYGRIA

COTONEASTER

CRATAEGUS

CYCAS REVOLUTA

CYCLAMEN

Planten die toxisch zijn in geval van inname

CYPERUS

CYTISUS SCOPARIUS

DATURA STRAMONIUM

DELPHINIUM AJACIS

DELPHINIUM
CONSOLIDA

DIGITALIS PURPUREA

EUONYMUS

EUONYMUS
EUROPAEUS

FRANGULA ALNUS

Planten die toxisch zijn in geval van inname

GALANTHUS NIVALIS

GLORIOSA SUPERBA

HEDERA

HELIOTROPIUM
EUROPAEUM

HELLEBORUS NIGER

HYACINTHOIDES

HYDRANGEA

HYOSCYAMUS NIGER

HYPERICUM
PERFORATUM

Planten die toxisch zijn in geval van inname

ILEX AQUIFOLIUM

IPOMOEA TRICOLOR

JATROPHA PODAGRICA

KALMIA

LABURNUM
ANAGYROIDES

LATHYRUS ODORATUS

LIGUSTRUM
OVALIFOLIUM

LIGUSTRUM VULGARE

LOBELIA

Planten die toxisch zijn in geval van inname

LONICERA

LUPINUS

LYCIUM BARBARUM

LYCOPERSICON

MAHONIA AQUIFOLIUM

NARCISSUS
PSEUDONARCISSUS

NERIUM OLEANDER

NICOTIANA

PAPAVER

Planten die toxisch zijn in geval van inname

PARIS QUADRIFOLIA

PHYTOLACCA
AMERICANA

PIERIS JAPONICA

PODOPHYLLUM
PELTATUM

POLYGONATUM
MULTIFLORUM

PRUNUS
LAUROCERASUS

PULSATILLA VULGARIS

PYRACANTHA

QUERCUS ROBUR

Planten die toxisch zijn in geval van inname

RANUNCULUS

RHEUM

RHODODENDRON

RICINUS COMMUNIS

ROBINIA
PSEUDOACACIA

SALVIA

SAMBUCUS NIGRA

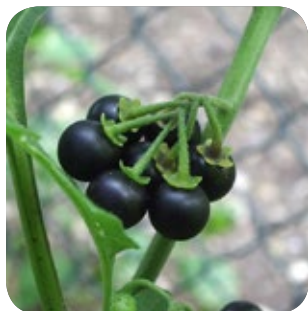
SENECIO

SOLANUM DULCAMARA

Planten die toxisch zijn in geval van inname

SOLANUM NIGRUM

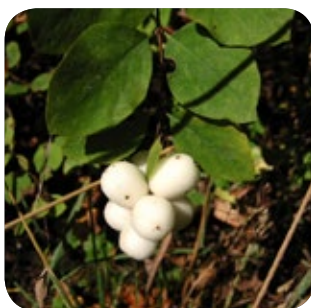
SOLANUM
PSEUDOCAPSICUM

SOLANUM TUBEROSUM

SORBUS

SYMPHORICARPUS
ALBUS

TAXUS BACCATA

THUJA

TULIPA

VACCINIUM
ULIGINOSUM

Planten die toxisch zijn in geval van inname

VIBURNUM

VISCUM ALBUM

WISTERIA SINENSIS

<i>Aardappel</i>	49-60
<i>Abrus Precatorius</i>	45-50
<i>Aconitum Napellus</i>	45-50
<i>Aconitum Vulparia</i>	45-50
<i>Actea Spicata</i>	45-50
<i>Adonis Vernalis</i>	45-50
<i>Aethusa Cynapium</i>	45-40
<i>Aesculus Hippocastanum</i>	3-45-50
<i>Ailanthus Altissima</i>	38-40
<i>Akelei</i>	45-51
<i>Allamanda Cathartica</i>	38-40
<i>Alocasia</i>	38-40
<i>Aloë</i>	45-50
<i>Amaryllis</i>	45-50
<i>Anagyris Foetida</i>	45-51
<i>Anemone</i>	38-40
<i>Anemone</i>	38-40
<i>Anthurium</i>	4-38-40
<i>Aquilegia</i>	45-51
<i>Arisaema</i>	38-40
<i>Arum Maculatum</i>	5-38-40
<i>Asarum Europaeum</i>	38-40
<i>Asclepias</i>	45-51
<i>Asparagus Officinale</i>	45-51
<i>Asperge</i>	45-51
<i>Atropa Belladonna</i>	45-51
<i>Aucuba</i>	45-51
<i>Aucuba Japonica</i>	45-51
<i>Azalea</i>	45-51
<i>Begoniaceae</i>	38-40
<i>Berberis Vulgaris</i>	45-51
<i>Bilzenkruid</i>	47-55
<i>Bitterzoet</i>	49-59
<i>Blauwe regen</i>	35-49-61
<i>Bosrank</i>	38-41
<i>Boterbloem</i>	48-59
<i>Brem</i>	46-54
<i>Brugmansia</i>	6-45-51
<i>Brunfelsia</i>	45-52
<i>Bryonia Dioica</i>	45-52
<i>Buxus</i>	7-45-52
<i>Buxus Sempervirens</i>	7-45-52
<i>Caladium</i>	38-41
<i>Calla Palustris</i>	38-41

Calluna Vulgaris	46-52
Capsicum Frutescens	38-41
Catharantus Roseus	46-52
Chelidonium Majus	38-41
<i>Chinese blauweregen</i>	39-44
<i>Christoffelkruid</i>	48-50
<i>Christusdoorn</i>	13-38-42
Cicuta Virosa	46-52
Clematis	38-41
Clematis Vitalba	38-41
Clivia Miniata	46-52
<i>Cobralelie</i>	38-40
Codiaeum Variegatum	38-41
Colchicum Autumnale	46-52
Colchicum Bynzantinum	46-52
Conium Maculatum	46-53
Convallaria Majalis	8-46-53
Cornus Sanguinea	46-53
Corydalis	46-53
Cotinus Coggyeria	46-53
Cotoneaster Horizontalis	9-46-53
Crataegus	46-53
Croton	38-41
Cycas Revoluta	46-53
<i>Cyclamen</i>	46-53
Cyperus	46-54
Cytisus Scoparius	46-54
Daphne Mezereum	38-41
Datura Stramonium	10-46-54
Delphinium Ajacis	46-54
Delphinium Consolida	46-54
Dieffenbachia	11-38-41
<i>Dief van Bagdad</i>	11-38-41
Digitalis Purpurea	46-54
<i>Doornappel</i>	10-46-54
<i>Duivelsvijg</i>	47
<i>Eenbes</i>	48-58
<i>Engelentrompet</i>	6-45-51
Euonymus	46-54
Euonymus Europaeus	47-54
Euphorbia	12-38-42
Euphorbia Lathyris	38-42
Euphorbia Milii	13-38-42
Euphorbia Pulcherrima	14-38-42
Ficus Benjamina	15-38-42

Ficus Elastica	38-42
Flamingoplant	4-38-40
Frangula Alnus	47-54
Galanthus Nivalis	47-55
Gatenplant	39-43
Gelderse roos	49-61
Gele monnikskap	45-50
Gevlekte aronskelk	5-38-40
Gevlekte scheerling	46-53
Gewone Boksdroom	47-57
Gewone vlier	29
Gezwollen Lobelia	47-56
Ginkgo Biloba	38-42
Gloriosa Superba	47-55
Gouden regen	20-47-56
Hedera Helix	16-47-55
Heggenrank	45-52
Heide	46-52
Heliotropium Europaeum	47-55
Heliotroop	47-55
Hemelboom	38-40
Heracleum Mantegazzianum	17-38-42
Herfsttijloos	46-52
Holwortel	46-53
Hondspeterselie	45-50
Hortensia	18-47-55
Hulst	19-47-56
Hyacinthoides	47-55
Hyacinthus Orientalis	39-42
Hydrangea Macrophylla	18-47-55
Hyoscyamus Niger	47-55
Hypericum Perforatum	47-55
Ilex Aquifolium	19-47-56
Ipomoea Tricolor	47-56
Japanse notenboom	38-42
Jatropha Podagrica	47-56
Kalmia	47-56
Kamperfoelie	21-47-57
Kardinaalsmuts	46-54
Karmozijnbes	48-58
Kerstster	14-38-42
Klaproos	48-57
Klimlelie	47-55

<i>Klimmende winde</i>	47-56
<i>Klimop</i>	16-47-55
<i>Kruisbladige wolfsmelk</i>	38-42
<i>Laburnum Anagyroides</i>	20-47-56
<i>Lathyrus Odoratus</i>	47-56
<i>Laurierkers</i>	27-48-58
<i>Lepelboomsoorten</i>	47-56
<i>Lepelplant</i>	39-43
<i>Levensboom</i>	49-60
<i>Liguster</i>	47-56
<i>Ligustrum Ovalifolium</i>	47-56
<i>Ligustrum Vulgare</i>	47-56
<i>Lijsterbes</i>	31-49-60
<i>Lobelia Inflata</i>	47-56
<i>Lonicera</i>	21-47-57
<i>Lupine</i>	47-57
<i>Lupinus</i>	47-57
<i>Lycium Barbarum</i>	47-57
<i>Lycopersicon</i>	47-57
<i>Maagdenpalm</i>	46-52
<i>Mahonia Aquifolium</i>	22-48-57
<i>Mahoniestruik</i>	22-48-57
<i>Mansoor</i>	38-40
<i>Maretak</i>	34-49-61
<i>Meidoorn</i>	46-53
<i>Meiklokje</i>	8-46-53
<i>Mollenplant</i>	12-38-42
<i>Monnikskap</i>	45-50
<i>Monstera Deliciosa</i>	39-43
<i>Muurpeper</i>	39-43
<i>Narcissus</i>	23-48-57
<i>Nephthytis</i>	39-43
<i>Nerium Oleander</i>	24-48-57
<i>Nicotiana Tabacum</i>	48-57
<i>Oleander</i>	24-48-57
<i>Olifantsoor</i>	38-40
<i>Oranjeappelboompje</i>	30-49-60
<i>Orchidaceae</i>	25
<i>Orchidee</i>	25
<i>Paasbloem</i>	23-48-57
<i>Palmboompje</i>	7-45-52
<i>Papaver</i>	48-57
<i>Papyrus</i>	46-54

Paris Quadrifolia	48-58
<i>Paternosterboompje</i>	45-50
<i>Peperboompje</i>	38-41
Philodendron	39-43
Phytolacea Americana	48-58
Pieris Japonica	26-48-58
Podophyllum Peltatum	48-58
Polygonatum Multiflorum	48-58
<i>Pruikenboom</i>	46-53
Prunus Laurocerasus	27-48-58
Pulsatilla Vulgaris	48-58
Pyracantha Coccinea	28-48-58
Quercus Robur	48-58
<i>Rabarber</i>	48-59
Ranunculus	48-59
<i>Reukerwt</i>	47-56
<i>Reuzenberenklauw</i>	17-38-42
Rheum	48-59
<i>Rhododendron</i>	48-55
<i>Rijsbes</i>	49-60
Rinicus Communis	48-59
Robinia Pseudoacacia	48-59
<i>Rode kornoelje</i>	46-53
<i>Rotsheide</i>	26-48-58
<i>Rubberplant</i>	38
Ruta Graveolens	39-43
<i>Saliesoorten</i>	48-59
<i>Salomonszegel</i>	48-58
Salvia	48-59
Sambucus Nigra	29-48-59
Schefflera	39-43
Scindapsus	39-43
Sedum Acre	39-43
Senecio	48-59
<i>Sierpeper</i>	38-41
<i>Sint-Janskruid</i>	47-55
<i>Slangewortel</i>	38-41
<i>Sneeuwbes</i>	32-49-60
<i>Sneeuwkllokje</i>	48-59
Solanum Nigrum	49-60
Solanum Pseudocapsicum	30-49-60
Solanum Tuberosum	49-60
Sorbus	31-49-60

Spathiphyllum	39-43
Spekwortel	39-44
Stinkboom	45-51
Stinkende gouwe	38-41
Symphoricarpus Albus	32-49-60
Syngonium	39-43
Tabak	48-57
Tamus Communis	39-44
Taxus Baccata	33-49-60
Thuja	49-60
Tomaat	47-57
Tulipa	49-60
Vaccinium Uliginosum	49-60
Valse sagopalm	46-53
Viburnum	49-61
Vingerboom	39-43
Vingerhoedskruid	46-54
Viscum Album	34-49-61
Vlakke dwergmispel	9-46-53
Vlier	48-59
Voetblad	48-58
Voorjaarsadonis	45-50
Vuurdoorn	28-48-58
Waterscheerling	46-52
Wegedoorn	47-54
Wijnruit	39-43
Wilde hyacint	47-55
Wilde kastanje (paarden)	3-45-50
Wildemanskruid	48-58
Wilkens bitter	38-40
Wisteria	35-49-61
Wisteria sinensis	39-44
Witte acacia	48-59
Witte aronskelk	39-44
Wolfskelk	12-38-42
Wolfskers	45-51
Wonderboom	48-59
Xanthosama	39-44
Zamioculcas Zamiifolia	39-44
Zantedeschia	39-44
Zijdeplant	45-51
Zomereik	48-58
Zuurbes	45-51
Zwarte Nachtschade	49-60

Bij een ongeval met een plant, neem contact op met het Antigifcentrum (gratis nummer 070 245 245)

Geef volgende informatie door aan de arts:

- Leeftijd van het slachtoffer
- Naam van de plant. Indien u de naam van de plant niet kent, hou de plant bij de hand en geef een zo zorgvuldig mogelijke beschrijving
- De manier waarop het slachtoffer in contact kwam met de plant: er op gekauwd, ingeslikt, huidcontact, sap in de ogen,...
- Het plantendeel waarmee het slachtoffer in contact kwam: bes, blad, bloem, wortel, sap,...
- Bij inname, de ingenomen hoeveelheid (aantal bessen,...)
- De tijd verlopen tussen het ongeval en de oproep
- Symptomen bij het slachtoffer: huiduitslag, jeuk, irritatie van de ogen, braken, verwijding van de pupillen,...

Redactie: Dr Martine Mostin, Dr Rachel Demarque, Dr Pamela Selway,
Mevr Anne-Marie Descamps

Lay-out: Mevr Marjan Keymis

Foto's: met dank aan de Nationale Plantentuin van België

Bibliografie: Planten. Een andere kijk, Nationale Plantentuin van België (Meise)
en het Antigifcentrum, 2002

Met dank aan:

